

”BETONIA”

1
Federico Assler

2
Kimmo Pyykkö

KOTKA: FEDERICO ASSLER JA KIMMO PYYKKÖ

Kotkansaaren keskustaa halkoo noin 800 metrin mittainen lehmusesplanadi, jonka vanhimmat lehmukset on istutettu jo 1800-luvun puolella. Lehmusesplanadi kunnostettiin perusteellisesti, jonka seurauksena puisto valittiin vuoden ympäristörakenteeksi 2001.

Lehmusesplanadin muutos Kotkan veistospuistoksi sai alkunsa niinkään vuonna 2001, kun Tapio Junnon ja Jaakko Pernun työt ensimmäisinä paljastettiin. Vuonna 2003 veistospuisto palkittiin kuvanveistäjäliiton Pro Sculptura-mitalilla. Veistospuiston kehittäminen jatkuu. Viimeiset työt paljastettaneen vuoden 2010 tienoilla. Veistospuistoon on nyt tarkoitus liittää chileläisen Federico Asslerin ja Kimmo Pyykön teokset.

Federico Assler:

My sculpture ... my work ... not a mountain – not a rock ... a presence that emerges directly from the ground – a texture surface coloured concrete – by its size it can be seen from a certain distance and when reaching close that new material gives a different emotion.

Kimmo Pyykkö: Matkalla

Minulle ajatuksellisesti valmis idealuonnos erittäin urbaaniin ympäristöön, aivan kuin orgaanisesti mutta samalla yllätyksellisesti sijoittuva veistos. Erittäin hyvin maailmaani ja mielestäni myös Kotkan satamakaupungin katuihin, jalkakäytäviin, tähän elämän matkaan ja tähän hengen vaellukseen liittyvä työ.

Idealuonnoksen lopullisessa toteutuksessa veistoksen välöörit järjestyvät uudelleen, pelkistyvät kokonaisuudeksi, joka on runollinen, osin täysin fotorealistinen ja surrealistisen kertova työ. Veistos toteutetaan eri välöörein, osin tummaksi kiillotettuna, elämän kuluttamana ruskeaan betoniin.

Betoni on ylivoimaisesti maailman eniten käytetty rakennusmateriaali. Sitä on tutkittu hyvin paljon – tietoutta ja osaamista on olemassa. Teknisiltä ja ulkonäöllisiltä ominaisuuksiltaan se on erinomainen materiaali myös kuvanveisto- ja ympäristötaiteellisiin tarkoituksiin.

Betonitaidetapahtumassa saatetaan yhteen taiteilijoita, betonialan osaaajia ja kaupunkia kehittämään ja hyödyntämään yhteistyötä ja osaamista. Tapahtuma on myös osa Suomen Betoniyhdistyksen 80-vuotisjuhlallisuuksia.

Kaupungit saavat Suomen eturivin taiteilijoiden kestäviä teoksia suhteellisen pienillä kustannuksilla ja Betoniyhdistyksen tarjoamalla laadunvarmuksella. Betoniala puolestaan saa innovaatioita ja sen pohjalta betonin käyttö uusia kohteita.

PROJEKTIN ORGANISOINTI

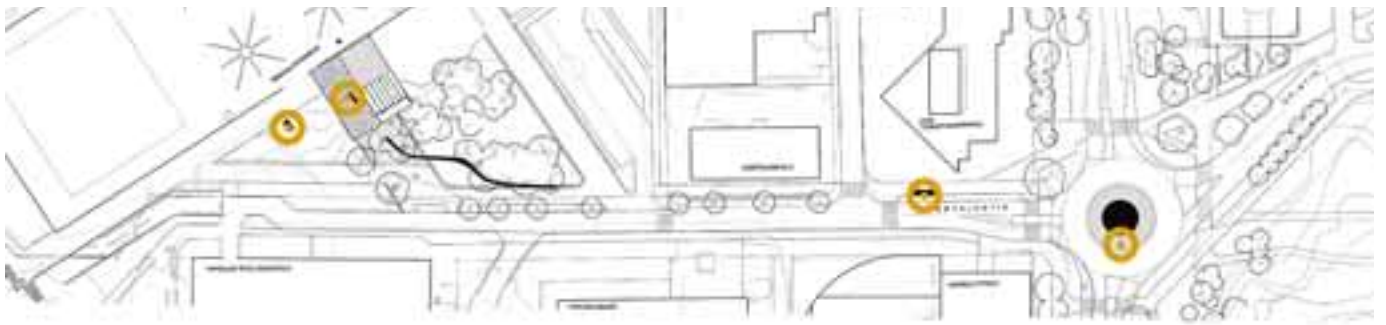
Betoniyhdistys tekee pääsääntöisesti sopimukset kaupunkien, taiteilijoiden ja teollisuuden kanssa. Projektin vastuullisena johtajana toimii yhdistyksen toimitusjohtaja Klaus Söderlund ja taiteellisena kuraattorina VTM Kari Poutasuo.

Suunnitteluryhmä järjesti maaliskuussa seminaarin Keravan taidemuseossa, jossa kukin kaupunki esitteli teosten kohteet ja taiteilijat esittelivät omaa julkisten teosten tuotantoaan. Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa järjestettiin 20.4.2004 taiteilijoille koulutustilaisuus, jossa maan parhaat asiantuntijat luennoivat betonin ominaisuuksista ja käyttömahdollisuuksista. Myös tämän jälkeen on tehty paljon kahdenkeskistä neuvontatyötä. Taiteilijat voivat suorittaa projektiin liittyviä kokeiluja materiaalin kanssa Kymenlaakson ammattikorkeakoulun betonilaboratoriossa.

Kun pääosa teoksista ja suunnitelmista on valmiina, on tarkoitus tehdä julkaisu, jonka avulla halutaan herättää laajempaa kiinnostusta betonin käyttöön taiteessa ja rakennetun ympäristön osana. Projektiin liittyen järjestetään osallistuvissa kauspungeissa lisäksi näyttelyitä.

Koko betonitaidetapahtuman budjetti tulee olemaan pitkälti yli 200 000 euroa. Tapahtumaa ovat tähän mennessä tukeneet Betoniyhdistys (yhteensä 30 000 euroa) ja Opetusministeriö (10 000 euroa).

Seuraavassa on esitetty kaupunkien ja taiteilijoiden Keravan Taidemuseon näyttelyä varten tekemät teosten ja projektien kuvaukset.

Veistos ja "Graafinen betoni" -menetelmällä toteutettu aukio

Pitkä tukimuri jatkuu veistokseksi

Veistokselliset penkit ja skeittiramppi. Hiottu musta betoni, joissa vahvistetut reunat.

Liikenneympyrä, hiottu musta betoni.

3

Pertti Kukkonen

ESPOO, PERTTI KUKKONEN

Tapiolan kehittäminen ja uudistaminen on monivaiheinen prosessi, jonka keskeiset lähiajan toimenpiteet ovat WeeGee-talon saneeraus taiteen ja kulttuurin keskuksiksi sekä Ahertajantien taidettaminen osana kulttuuriraittiprojektia. Raitin tarkoituksena on yhdistää Tapiolan kulttuurikeskus ja Weegee-talo taidetettuna katunauhana. Se korostaa Tapiolan merkitystä kulttuuripalveluiden korkeatasoisena työssijana ja luo viihtyisyyttä ottamalla huomioon Tapiolan arkkitehtuurin ja maiseman erityispiirteet. Puutarhakaupungin luonnonläheisyys ja jalankulkijaystävällisyys tehostuvat samalla kun suunnitellut taideteokset antavat esteettisille elämyksille kiintopisteitä.

4

Vesa-Pekka Rannikko

HELSINKI, VESA-PEKKA RANNIKKO

Helsingin kaupungin taidemuseo teettää vuosittain 1 - 3 julkista taideteosta jotka rahoitetaan tähän tarkoitukseen varatuilla määrärahoilla. Teokset sijoittuvat useimmin puisto- tai katutilaan ja aloitteet tulevat usein kaupungin rakennusviraston kautta. Uusia julkisia taideteoksia on pyritty sijoittamaan ennen kaikkea lähiöalueille jossa taidetta on hyvin niukasti. Näsinpuiston taideteos kuuluu tähän kategoriaan.

Vesa-Pekka Rannikko: Aaumu

AAUMU on läpivärjätystä betonista valettu ei esittävä veistos. Teos on yhdistelmä tarkkaa graafista, hallittua muotoa sekä sattuman luomaa pehmeää orgaanista massaa. Teoksessa yhdistyvät valamisen teko, muotin tyhjän tilan täyttäminen, tasaiseen hiottuun väripintaan.

AAUMU teoksen pienoismalli on valettu joustavasta kankaasta tehtyyn muottiin. Tällöin valettu kipsi on itse painovoiman ja kankaan joustavuuden ehdolla hakenut muotonsa. Valuaukon epämääräiset muodot ovat myös työprosessin aikaansaannoksia. Lopullisessa versiossa betoniin valetaan tarkka suurennettu kopio pienoismallista. Näin veistoksesta tulee suurentunut abstraktio, outo kappale, joka on pudonnut toisesta mittakaavasta puiston hiekalle.

AAUMU valkobetonisen muodon sisälle valetaan siniharmaan kehän ympäröimä keltainen ympyrä. Lopullisessa koossaan teos on n. 2,5 x 2 x 1,3 m. Teos sijoitetaan Näsinpuiston harmaalle maatuhkakentälle ilman jalustaa aavistuksen maahan uponneena.

KERAVA, HANNU SIREN

Keravalla on kehitetty jo muutaman vuosikymmenen ajan korkeatasoista kaupunkikeskustaa, johon yhtenä tärkeänä osana kuuluvat kaupunkikuvaa rikastuttavat veistokset. Kävelykadun rakentaminen alkoi 1980-luvun alussa ja 1990-luvulla se laajeni keskustan tärkeimmälle kaupalliselle alueelle. Tavoitteena on sen edelleen laajentaminen poikittais-suuntaisesti ydinkeskustasta ulospäin.

Keravan kävelykeskustaan tulevien jalankulkuyhteyksien päätepisteisiin on suunnitelmallisesti sijoitettu veistoksia. Nyt hankkeena oleva veistos tulee sijoittumaan Keravan vilkkaimmin liikennöidyn kevyenliikenteen väylän, Kalevanraitin päähän – ikään kuin maamerkiksi keskustaan tulolle. Samalla se on havaittavissa Keskustankehältä kohde-tilaa hallitsevana uutena aiheena.

5
Hannu Siren

Kalevanraitin ja sen jatkeena olevan Ilmattarenraitin varrella on sen keskeisestä sijainnista johtuen useampia taitelijoiden tekemiä veistoksia. Raitin yhteyteen valmistuu 2006 Keskuspuisto, joka lisää keskustan viihtyisyyttä oleellisesti isoine vesialtaineen, veistoksineen ja runsaine istutuksineen. Kävelykeskustan alue laajenee lähivuosina ja sitä kautta luodaan entistä laajemmalle alueelle korkeatasoista ulkoista ympäristöä, johon nyt suunniteltu veistos luo oman arvokkaan lisänsä.

Hannu Siren:

Suunnitellun teoksen lähiympäristöä hallitsee vilkas kouluympäristö. Uudessa kevyenliikenteen liikenneympäristössä teoksesta tulee sitä hallitseva kiintopiste. Veistoksen tekninen toteutus tulee tarjoamaan betoniteknologialle riittävästi haasteita, jotta teos toteutuisi suunnitellussa mittakaavassa.

VANTAA, MARJA KANERVO JA MARTTI AIHA

Hakunilan keskustan kehittämismielitys on laadittu keskustan kehittämistavoitteita koskevan keskustelun ja jatkosuunnittelun pohjaksi. Betonitaiteen suunnittelualueena on Hakunilan nykyinen keskustan, Porttipuiston alue sekä näiden väliin jäävä varikoalue. Vantaalle valitut taiteilijat ovat vaiheissa I ja II mukana suunnittelemassa yksittäisiä teosohdotuksia ja kaupunkitaiteellista kokonaisuutta.

Marja Kanervo ja Martti Aiha:

Alueen suunnittelussa emme ole lähteneet yksittäisten veistosten ideoimisesta, vaan ennemminkin ympäristön ja materiaalien / betonin esteettisestä muokkaisesta käyttäjän näkökulmasta nähtynä. Ja samalla rajanneet työskentelyalueemme "fyysisesti" kosketeltaviin alueisiin. Ylätasanne: Joki/virta, Ramppi ja kaiteet: Ranta, Alatasanne: Meri ja Asuintalojen seinät: Taivas.

6
Marja Kanervo ja Martti Aiha

HYVINKÄÄ, VEIJO ULMANEN

Hyvinkäällä on jo yli sadan vuoden ajan asunut ja työskennellyt merkittäviä kuvataiteilijoita Helene Schjerbeckistä Taisto Martiskaiseen. Kuvataideperinnettä pyritään vaalimaan myös julkisten taideteosten hankinnalla, etupäässä rakennusbudjetteihin varatuilla ns. prosenttimäärärahoilla. Viimeisin kaupunkikuvaa rikastuttanut veistos on Tapio Junnon Helene Schjerbeckin muistomerkki, joka saatiin kuvataidekilpailun tuloksena ja sijoittui puistikoon Kirjastoaukion laidalle.

Saman aukion toisella laidalla Jussinmäki on kehittyneessä merkittävimmäksi puistoalueeksi kaupungin liike- ja kulttuurikeskustan sydämessä. Pui-

toon halutaan taideteos, joka lisää alueen vetovoimaa ja houkuttelee kiipeämään Jussinmäen laelle. Toisaalta veistos näkyy kauas yli torin ja asettuu vuorovaikutukseen sekä ympäröivän kallioisen puistoluonnon että lähistön monumentaaliarkkitehtuurin ja aukoiden kanssa.

Veijo Ulmanen:

Idea veistokseen syntyi paikan herättämistä ajatuksista. Kallion kumpare keskellä kaupunkia, sieltä on hyvä katsella ja kuunnella elämänmenoa. Teoksen muoto "torvi, megafooni" viittaa myös tarpeeseen kajauttaa ilmoille oma ääni ja mielipide.

7

Veijo Ulmanen

CONCRETE ART HAPPENING 2005. "BETONIA"

Concrete is the most widely used construction material in the world. Several studies have been conducted on concrete – knowledge and proficiency is available. The technical properties and appearance of concrete make it also an ideal material for sculptures and environmental art.

The purpose of the concrete art happening is to bring artists, concrete experts and towns together to develop and utilise cooperation and expertise. The happening is also part of the 80th anniversary events of the Concrete Association of Finland.

The objective of the happening is to attract interest in the use of concrete in art and as a part of the built-up environment. The project also includes exhibitions in the towns that participate in the happening.

Most of the art works will be erected in the towns during 2005.

More information about the concrete art happening 2005 "Betonina" from www.betoniyhdistys.fi

KERAVA, PEKKA JYLHÄ

Keravan Taide- ja Kulttuuriyhdistys on vuosien 1979-1993 alkaen pyrkinyt rikastuttamaan Keravan kaupunkikuvaa hankkiessaan neljä julkista veistosta Keravan keskustaan: Antero Poppius ja Heikki Häivöja: Sirkusmuistomerkki, Alpo Jaakola: Menneiden sukupolvien muistomerkki, Heikki Häivöja: Aurinko-Tuuli veistos, Alpo Jaakola: Taideaita.

Taidemuseon perustamisen v. 1990 jälkeen on sen ympäristöön hankittu veistoksia 12:lta taiteilijalta. Uusimpana Pekka Jylhän betoniveistos sijoituu Museon fasadiin.

Pekka Jylhä: Helmenkalastaja

Kaupungissa kerrotaan tarinaa suuresta helmestä - kuinka se löytyi ja jälleen katosi. Ja koska tuota tarinaa kerrotaan yhä uudestaan, se on juurtunut kaikkien mieleen. Ja kuten kaikissa monesti kerrotuissa tarinoissa, jotka elävät kansan sydämessä, siinäkin on vain hyvää ja huonoa, vain mustaa ja valkoista, hyvyttä ja pahuutta eikä mitään siltä väliltä.

Näistä ajatuksista syntyi teos Helmenkalastaja Keravan joen rannalle, josta se suuri helmi saattaa jonain päivänä löytyä.

8

Pekka Jylhä

